

6. Baj, Öregkovács-hegy
(Komárom-Esztergom megye) *Á*

Folytattuk az 1995-ben feltárt rotunda temetőjében a sírok kibontását. Eddig 137 csontvázat szedtünk fel. Bronz övcsatok, öv- és ruhadíszek, valamint pártamaradványok kerültek eddig elő.

PETÉNYI SÁNDOR

7. Baj, Öregkovács-hegy
(Komárom-Esztergom megye) *Kk*

Folytattuk a nemesi udvarház kutatását. A gödörház-tól D-re késő középkori szemétdödröket találtunk, melyekkel részben a ház déli oldalát is elásták. A háztól nyugatra, a bejárat előtt, a partos oldalon, két késő középkori szemétdödr elbontása után találtuk meg a bejáráshoz tartozó járósíntet, melyet a lejtős felszín miatt többször tagoltak.

PETÉNYI SÁNDOR

8. Bajánsenye, Pankasz, ōrségi vasút nyomvonal
(Vas megye) *Ő; B; Ró; Á; Kk; Kú*

1998. április 14–június 30. között folytattuk a megépítendő magyar – szlovén (ōrségi) vasút nyomvonalán az 1997 novemberében megkezdett megelőző kutatást.

Bajánsenye 2. sz. lelőhelyen két igazán értelmezhető objektumot találtunk. Az egyik egy 14–15. századra keltezhető tornácos(?), több helyiséges lakóház (7. objektum) részlete. Ebből a korból ez az első ōrség-hetési ilyen adat. A másik egy a 17–18. századra keltezhető szőlő nyoma (karók helye). Ugyanitt a humuszból Árpád-kori cserepeket gyűjtöttünk, ami arra utal, hogy egy korabeli települési egység is lehetett itt. Több késő középkori, de még ismeretlen funkciójú objektumot is feltártunk. ōskori, valószínűleg bronzkori kerámiatöredékeket csak másodlagos helyzetből gyűjtöttünk.

A 4. sz. lelőhelyen nagy kiterjedésű objektumot tártunk fel, ami valószínűleg késő középkori karám és ahhoz tartozó pásztorépmény lehetett. Az állattartás ilyen korú emlékét ez ideig régészetileg nem ismertük a területről.

A 3. és 5. sz. lelőhelyen csak néhány értelmezhetetlen objektum, gödör(?) késő középkori anyaggal.

A 6. sz. lelőhelyen több, nagyobb méretű, de hasonló jellegű objektumot, azaz késő középkori jelenséget tártunk fel és dokumentáltunk.

Pankasz 1. sz. lelőhely jelenségei:

Itt a vasúti árok újkori betöltése és a régi töltés alatt ōskori (jellegtelenre kopott cserepek) településre utaló objektumok (gödrök) kerültek elő. Ugyanitt egy római kori út kavics alapozását (szélessége 3,90–4,60 m) és korabeli gödröket figyeltünk meg. Az út – irány-

ban Körmennd illetve – a Borostyánkő útból leágazó, feltételezett diagonális út felé tart.

Munkatársak: Talabér Tünde régésztechnikus és Derdák Ferenc geodéta.

ILON GÁBOR

9. Bajna, Sándor – Metternich kastély
(Komárom-Esztergom megye) *Ró ?; Kk*

A kastély együttesben 1995 óta folyik régészeti feltárás. Ebben az évben az északi mellékszárnyban („A” épület) a gombamentesítést megelőzően került sor a kutatásra. Ennek során tisztáztuk, hogy a főépület alatt feltárt hajdani Both-család nemesi kúriájához ezen az oldalon a 15. század végén, a 16. század elején más épületek nem kapcsolódtak, ugyanakkor egy egyes anyagot tartalmazó szemétdödrben bepecsételt szélű szürke kerámiát is találtunk.

A feltárás során számtalan új adattal tudtuk kiegészíteni a Sándor-család barokk és klasszicista építkezéseinek folyamatát, pontosítva ezzel a kastély építéstörténetét.

Művészettörténész kutató: D. Mezey Alice

B. BENKHARD LILLA

10. Balassagyarmat, ōváros környezete
(Nógrád megye) *Kú*

Az É-i városrész kábeltévé fejlesztéséhez kapcsolódó helyszíni szakfelügyelet és leletmentés során 1998 decemberében a Mikszáth út és Ipoly út között húzódó földkábel szakasz nyomvonalán előkerült egy 16–17. századi kerámiával datált rétegből nyíló nagyméretű cölöp kikorhadott helye. Nem volt megállapítható, hogy a 17. századi védművek, vagy épület részlete a maradvány. Az ábrázolások és korai várostérképek alapján e területen latorkert és palánkfal helyezkedett el. A két út telkeinek hátsó telekhatár-vonalában egy épület agyagba rakott kőből készült felmenő fő- és osztófala került elő. Az osztófal másik oldalán a metszetsfalban jól megfigyelhető volt a leégett faszerkezet néhány szenedett darabja. Ugyanitt részben átégve, részben nyers állapotban fehéres-szürke, erősen kaolinos agyagtömbök voltak. Az objektum feltehetően egy műhely-épület. Régészeti korú leletek és jelenségek az Ipoly utca átvágásánál voltak még megfigyelhetőek. Az utca keleti felének járdája alatt vékony, égett réteg jelentkezett. Az utcaburkolat alatt viszonylag magasan jelentkező altalaj jelezte, hogy itt a középkorban, kora újkorban is közterület volt. A munkaárok többi szakaszán a 100–120 cm-es fektetési mélységig 18–19. századi rétegek, beásások jelentkeztek.

MAJCHER TAMÁS